

Türkiye Cumhuriyeti Üzerine Yapılan Çalışmaların Bibliyometrik Analizi

Esra SİPAHİ DÖNGÜL¹

Öz

Bu çalışmada, Republic of Turkey (Türkiye Cumhuriyeti) ile ilgili araştırmalar bünyesinde yapılan çalışmaların haritasını çıkarmak ile nicel veriler bağlamında çalışma eğilimlerinin ve boşlukların tespit edilmesi amaçlanmıştır. Web of Science (WOS) veri tabanında yer alan ve 1991-2023 yıl aralığında yayınlanmış olan çalışmaların bibliyometrik analizi VOSviewer (Version 1.6.9) paket programı ile analiz edilmiştir. "Republic of Turkey" (Türkiye Cumhuriyeti) başlığının, içeriğinin ve anahtar kelimesinin tüm dillerde ve tüm yayın türlerinin taranması amaçlandığından 891 esere erişilerek analizler gerçekleştirilmiştir. Republic of Turkey (Türkiye Cumhuriyeti) ile ilgili yıl bazlı eser dağılımı analiz edildiğinde, en fazla eserin 105 eser ile 2019 yılında yayınlandığı görülmüştür. Çalışmalarda en çok kullanılan anahtar sözcükler 7 tekrar ile Republic of Turkey (Türkiye Cumhuriyeti), 3 tekrar ile Turkey (Türkiye), 2' şer tekrar ile Ottoman Empire (Osmanlı İmparatorluğu) ve human rights (insan hakları) olarak tespit edilmiştir. Çalışmanın sınırlılıkları ise WOS' ta yer alan çalışmaların analizinin yapılması, ULAKBİM, Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Tez Arşivi ile Scopus, Pubmed veri tabanlarında yer alan verilere yer verilmemiş olmasıdır. Gelecekte yapılacak olan çalışmalar için, bu veri tabanlarında yer alan araştırmalar dâhil edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Cumhuriyeti, İnsan Hakları, Demokrasi, Yönetim.

Bibliometric Analysis of Studies on the Republic of Turkey

Abstract

In this study, it is aimed to map the studies carried out within the research on the Republic of Turkey and to identify the study trends and gaps in the context of quantitative data. The bibliometric analysis of the studies in the Web of Science (WOS) database and published between 1991-2023 was analyzed with the VOSviewer (Version 1.6.9) package program. Since it was aimed to scan the title, content and keyword of "Republic of Turkey" in all languages and all types of publications, 891 works were accessed and analyzes were carried out. When the year-based distribution of works related to the Republic of Turkey was analyzed, it was seen that the highest number of works were published in 2019 with 105 works. The most commonly used keywords in the studies were Republic of Turkey with 7 repetitions, Turkey with 3 repetitions, Ottoman Empire and human rights with 2 repetitions each. The limitations of the study are that the analysis of the studies in WOS was carried out, the data in ULAKBİM, The Council of Higher Education (YÖK) National Thesis Archive and Scopus, Pubmed databases were not included. For future studies, research contained in these databases may be included.

Key Words: Republic of Turkey, Human Rights, Democracy, Management.

Atıf İçin / Please Cite As:

Sipahi Döngül, E. (2023). Türkiye Cumhuriyeti üzerine yapılan çalışmaların bibliyometrik analizi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(ÖS), 117-127. doi:10.33206/mjss.1353210

Geliş Tarihi / Received Date: 31.08.2023

Kabul Tarihi / Accepted Date: 21.10.2023

¹ Dr. Öğr. Üyesi - Aksaray Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, esrasipahidongul@aksaray.edu.tr,

 ORCID: 0000-0002-6495-4378

Giriş

Bibliyometrik analiz türü, bir konu veya araştırma alanındaki bilimsel üretkenliği, yayın trendlerini, yazarların ve kurumların etkisini, yayınların atıf almasını ve benzeri özellikleri incelemek için kullanılmakla birlikte, akademik araştırmaların değerlendirilmesi, yeni araştırma alanlarının belirlenmesi, araştırmacıların ve kurumların performanslarının ölçülmesi gibi birçok amaç için kullanılmaktadır. Bibliyometrik analizler elbette objektif verilere dayanmakta ve belirli metriklerle sayısal değerler sunmaktadır. Ancak bu metriklerin yorumlanması ve sonuçların anlamlandırılması, araştırmacıların alandaki deneyimleri, içgörülerini ve bilgi birikimleri ile şekillenmektedir.

Bibliyometrik analizler, bilim insanları ile bilimsel yayınlar bağlamında çok fazla verinin olması ve dikkate alınması ile gittikçe önem kazanmaktadır (Al, 2008 Akt: Yurdakul ve Bozdoğan, 2022). Verileri çıkarmak ve işlemek için içerik veya alıntı analizine dayalı bibliyometrik yöntemler sıklıkla kullanılmaktadır (Wallin, 2005 Akt: Ellegaard ve Wallin, 2015, s.1810). Bibliyometri aracılığıyla, alanın hangi konuların popüler olduğunu veya düşüşte olduğu elde edilebilmekte, bu verilere dayalı olarak araştırmacı, alanın genel yönünü ve gelişim eğilimlerini yorumlayabilmektedir. Bibliyometrik analizler, literatürdeki boşlukları veya potansiyel yeni araştırma alanlarını belirlemek için kullanılmakla beraber bu noktada araştırmacının sahip olduğu alandaki bilgi birikimi ve deneyimi, hangi konuların üzerinde durulması gerektiğini belirlemede kritik rol oynamaktadır.

"Türkiye Cumhuriyeti," resmi adıyla "Türkiye Cumhuriyeti Devleti," Türkiye'nin modern siyasi ve idari yapısını temsil eden bir ulus devleti olup tarih boyunca çeşitli ekonomik, siyasi ve kültürel değişimler yaşamış bir ülke olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışmada, analize konu olan çalışmalar arasındaki bağlantılar ve ilişkiler anlaşılmasına çalışılacak, çalışmalar arasında anahtar kavramların ortaklıklarını ve farklılıklarını analiz edilecek, ilgili çalışmaların birbiriyle nasıl etkileşimde olduğunu ve birbirlerini nasıl desteklediğine vurgu yapılacak, çalışmaların zaman içindeki dağılımı ve trendleri analiz edilecek, konunun hangi alt alanlara ayrıldığı ve bu alanların ne kadar aktif olduğu belirlenecek, ilgili çalışmaların hangi ülkelerden geldiği ve uluslararası boyutta ne tür etkileşimler olduğu değerlendirilecektir.

Çalışmada, "Republic of Turkey" (Türkiye Cumhuriyeti) başlığının, içeriğinin ve anahtar kelimesinin tüm dillerde ve tüm yayın türlerinin taranması amaçlandığından Web of Science (WOS) veri tabanında yayınlanmış olan çalışmalar bibliyometrik analiz ile irdelenmiştir. Bu çalışma gelecekteki araştırmacılara kavramsal bir çerçeve ve yöntemsel rehberlik sunmayı amaçlamaktadır. Cumhuriyet dönemi, toplumun ve kurumların iletişim stratejileri ve yöntemlerini yeniden değerlendirmesini gerektiren önemli dönemlerden biri olmakla beraber Cumhuriyet dönemi, genellikle toplumsal ve siyasal değişimlerle karakterizedir. Toplumsal değişimleri anlayarak, paydaşlarla daha iyi bağlantı kurmak ve iletişim mesajlarını güncellemek önemlidir. Cumhuriyet dönemi, halkın görüşlerini ve tepkilerini etkileyebilecek önemli olayların yaşandığı bir dönem olduğundan iletişim stratejileri, toplumun algısını şekillendirmek ve olumlu bir imaj oluşturmak için kullanılabilir.

Türkiye Cumhuriyeti İle İlişkili Bazı Kavramlar

Cumhuriyet sözcüğü, İngilizce dilinde "The Republic", sözcüğü ile aynı ifadeyi belirtmek amacıyla kullanılmıştır (Güner, 2016). Cumhuriyet, halkın üstünde hiçbir otorite yahut yetkili makam tanımamanın yanında devletin gücünün doğrudan doğruya halkı oluşturan bireylerin elinde olduğu yönetim şeklidir (Güner, 2016). Atatürk'ün belirttiği gibi "demokrasi prensibinin en asrî ve en mantıkî tatbikini temin eden hükümet, Cumhuriyettir" (İnan, 2000 Akt: Güner, 2016). Çetinoğlu'na (2003) göre cumhuriyet, halk yönetimidir. Bu yönetim biçiminde yönetici görevinde olanlar kendi menfaatlerini ön plânda tutmamalıdır (Çetinoğlu, 2003). Dolayısıyla yöneticilerin, halkın ihtiyaçlarını ve beklentilerini karşılamak için politikalar geliştirmesi beklenmektedir. Çetinoğlu'nun ifadesine (2003) göre Cumhuriyetin başat ilkesi, yöneticilerin kendi kişisel çıkarlarını halkın çıkarlarının önüne geçirmemesidir. Bu; dürüstlük, şeffaflık ve adaletin vurgulandığı anlamına gelmektedir. Türkiye Cumhuriyeti; Türk milletinin egemenliğine dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olarak tanımlanan bir ülkedir. Türkiye, genellikle Orta Doğu ile Avrupa'nın kesişim noktasında bulunan konumu ile farklı kültürleri, tarihi mirası ve doğal güzellikleri bünyesinde barındırmakta aynı zamanda tarih boyunca çok fazla medeniyete ev sahipliğinde bulunmuş ve zengin bir kültürel geçmişe sahiptir.

Cumhuriyet kültürü, Osmanlı İmparatorluğu'nun mirasçısı olan Türkiye Cumhuriyeti'nin, 1923 yılında kurulduğu ve bu tarihten itibaren Cumhuriyet yönetimini benimsemiştir. Cumhuriyet, halkın seçtiği temsilciler aracılığıyla yönetilen bir yönetim biçimidir. Bu dönemde modernleşme, eğitimde reformlar ve

laiklik gibi değerlerin benimsenmesi, Cumhuriyet kültürünün temel özelliklerindedir. Cumhuriyet, demokrasiye ve hukukun stnlğine bağlı, bireysel hak ve özgürlükleri korumak üzere tasarlanmış bir yönetim biçimi olduğundan; ırk, renk, din ve dil gibi hiçbir ayırım gözetmeksizin her bireyin sahip olduğu temel hak ve özgürlükler olarak tanımlanabilecek insan hakları, etkin bir siyasi sistem bakımından Cumhuriyetin vazgeçilmez bir unsurudur (THIEK, 2023). Cumhuriyet yönetiminde egemenlik bütünüyle millete aittir. Cumhuriyet demokrasinin en gelişmiş şeklidir (Çetinoğlu, 2003). Dolayısıyla, millet bu egemenliğini, kendi seçtiği temsilcileri aracılığıyla kullanmaktadır. Bu bağlamda Cumhuriyetin temel özelliklerinden birinin, devlet başkanının miras yoluyla değil, genellikle halkın oy kullanmasıyla belirlendiğini belirtmek yerinde olacaktır.

Demokrasi ise, halkın katılımı ve seçimler yoluyla yönetimin belirlendiği bir sistem olup Türkiye'de demokrasi, vatandaşların özgürce seçim yapabilmesini, ifade zgrlğini ve toplumsal çeşitliliği desteklemeyi amaçlamaktadır. Ancak, zaman zaman demokrasi süreci çeşitli zorluklarla karşılaşmış ve demokratik ilkelere tam anlamıyla uyulması konusunda tartışmalar olmuştur. Demokrasi kavramı çok yönlü olduğundan "halk iktidarı" teriminin onu tek başına ifade etmesinde yeterli kalamayacağını ifade eden Sartori (Sartori, 1996, s. 8 Akt: Bilge, 2011, s. 51), Lincoln'un 1863 tarihli 'Gettysburg Söylevi'ndeki "*Halkın, halk eliyle, halk için hkmeti*" şeklinde belirtildiğini ifade etmektedir (Sartori, 1996, s. 36 Akt: Bilge, 2011, s.51). Bu noktada bir cumhuriyetin demokratik olup olmadığı, halkın gerçekten etkili bir şekilde katılıp katılmadığı, temel hak ve özgürlüklerin ne kadar korunduğu gibi unsurların, bir ülkenin demokratik gelişmişliğini etkileyen faktörler olduğunu söyleyebiliriz.

Cumhuriyet döneminde insan hakları konusu ele alındığında yapılacak ilk gözlem "İnsan haklarını — ya da temel hak ve hürriyetleri—" bu dönemde bütünsel olarak inceleyerek değerlendirmek mümkün olmadığından bu konuda düz bir gelişme çizgisi görülmemekle beraber gelişme grafiği bir takım kesintiler, inişler ve çıkışlar göstermektedir. Bu nedenle, 50 yıllık Cumhuriyet çağı kendi içinde bazı dönemlere ayrılmalıdır (Kapani, 1974, s. 9). Bu dönemler:

1) 1945-1954 dönemi; insan hak ve hürriyetleri alanında bir «liberalleşme» dönemi olarak ifade edilebilir (Kapani, 1974, s. 9). Yani siyasi, toplumsal ve ekonomik değişikliklerin etkisiyle insan hakları konusunda önemli gelişmeleri içerdiği söylenebilir.

2) 1954-27 Mayıs 1960 arasındaki dönem; siyasi liberalleşme akımının tersine dönerek giderek artan kısıtlayıcı tedbirlerle bir baskı rejimine doğru yol alan dönemdir (Kapani, 1974, s. 9). Bu dönemde siyasi zgrlklerde bir gerileme yaşandığı ifade edilebilir.

3) 1961 Anayasasının yürürlüğe girişi ile 1971 Mart arasındaki dönem; 1961 Anayasasının getirdiği geniş hürriyet sistemi içerisinde, dinamik bir ilerlemeyi belirleyen evredir (Kapani, 1974, s. 9). 1961 Anayasası'nın yürürlüğe girişi ile 1971'e kadar olan dönem, Türkiye'de insan hakları, demokrasi ve hürriyetler alanında genişlemeyi ve gelişmeyi simgeleyen bir evre olarak değerlendirilebilir.

4) Anayasa değişikliklerinden ve 14 Ekim 1973 seçimlerinden sonra gelen yeni dönemdir (Kapani, 1974, s.9). Kısaca 1973 sonrası dönem için, Türkiye'de siyasi ve toplumsal değişikliklerin yaşandığı önemli bir evre olduğu belirtilebilir.

1961 Anayasası, Türkiye'de insan haklarına dayalı demokratik bir yaklaşımı benimseyen önemli bir dönüm noktası olmuştur (Kapani, 1974, s. 9) 1961 Anayasası'nın kabulüyle Türkiye'de daha geniş bir demokratik ortamın oluşturulduğu, düşünce özgürlüğü ve ifade özgürlüğünün artırıldığı bir dönemin başladığı söylenebilir. Bu süreç, ülkedeki demokratik gelişmelerin bir parçası olarak değerlendirilebilir. Bu dönemde yaşananlar, Türkiye'nin demokrasi ve insan hakları alanında karşılaştığı zorlukları ve dönüşümleri yansıtma ile birlikte 1980'ler ve sonrası, siyasi, toplumsal ve ekonomik değişikliklerin etkisiyle şekillenmiş ve ülkede siyasi katmanların yeniden şekillendiği bir dönemi yansıtılmaktadır.

İnsan hakları kavramı, modern toplumun temelini oluşturan değerlerden biridir. İnsan hakları; toplumda eşitliğin, demokrasinin, insan onurunun ve özgürlüğün korunmasını amaçlamaktadır (Koçoğlu, 2012). Toplumda eşitlik, demokrasi, insan onuru ve özgürlükleri koruma amacıyla insan hakları prensiplerine bağlı kalınması, daha adil, zgr ve sürdürülebilir bir toplumun inşasına yardımcı olur. Bu nedenle insan haklarının korunması ve teşvik edilmesi, bireylerin ve toplumun refahı için kritik bir öneme sahiptir.

İnsan Hakları, siyasi sistemlerin monarşiden demokrasiye doğru evrildiği zamanda ortaya çıkmıştır (Torun, 2007). İnsan haklarının, demokrasi, özgürlük ve adaletin sağlanması temel bir rol oynadığı söylenebilir. Cumhuriyet; her yurttaş için eşit haklar sunmaktadır (İnsel, 1998). Bu deyişle Cumhuriyetin

temel prensiplerinden biri, tüm yurttaşların eşit ve özgür olmasıdır. Bu prensip, yasaların ve devlet politikalarının tüm bireyler için aynı şekilde uygulanması anlamına gelmektedir. Ancak, pratiğinde her zaman tüm yurttaşların eşit haklara tam olarak erişebildiğinden emin olmak için çaba gerekebilir.

Yöntem

Web of Science (WOS) veri tabanında yer alan ve 1991-2023 yıl aralığında yayınlanmış olan “Republic of Turkey” (Türkiye Cumhuriyeti) başlığının, içeriğinin ve anahtar kelimesinin tüm dillerde ve tüm yayın türlerinin taranarak çalışmaların bibliyometrik analizinin yapılması amaçlanmıştır. Bu bağlamda bilimsel literatürdeki kavramsal ilişkiler, yazar, atıf sayısı, ülke, kurum ve anahtar kelime analizleri bağlamında görsel olarak sunulmuş araştırmacılara fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

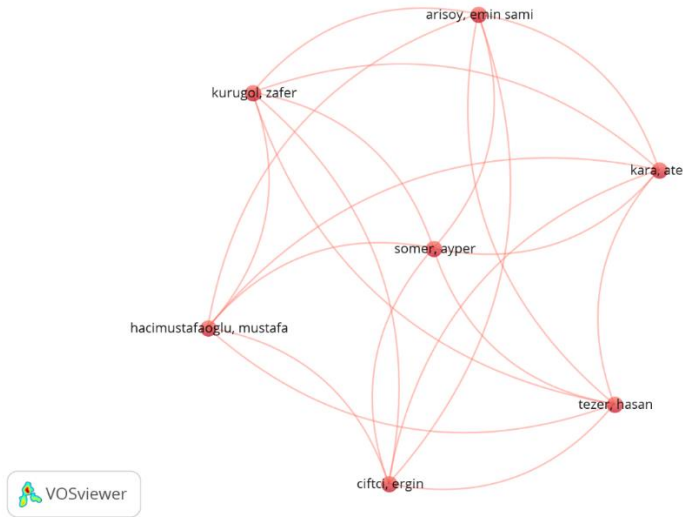
Veri ve Analiz

Bu çalışmada, bilimsel alanlardaki gelişmeleri takip etmek, literatürdeki boşlukları tespit etmek ve gelecekteki araştırmalar için yol haritası oluşturmak ile görsel analiz özellikleri sayesinde literatürdeki yapılar ve ilişkiler daha iyi anlaşıldığından VOSviewer (Version 1.6.9) paket programı (Van-Eck ve Waltman, 2009 Akt: Yurdakul ve Bozdoğan, 2022) tercih edilmiştir. Araştırmaların güvenilirliği ve kalitesi açısından uygun veri kaynaklarının seçilmesi çok önemli olduğundan ayrıca WOS, bilimsel literatürün geniş kapsamlı bir veri tabanı olduğundan bu çalışmada WOS veri tabanı kullanılmıştır. Elde edilen veriler, yazar-atıf sayısı-ülke-kurum ve anahtar kelime analizleri bağlamında değerlendirilmiştir. 01.05.2023 tarihinde Republic of Turkey (Türkiye Cumhuriyeti) ile ilgili gerçekleştirilen başlığın, içeriğinin ve anahtar kelimelerin tüm dillerde ve tüm yayın türlerinin taranması sonucunda 891 esere erişilerek analizler gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

Ortak Yazar Analizi

Yazarların ortak yazarlık analizi bağlamında, en çok bağlantılı yazarları belirleme amacıyla analiz edilen ağ haritası Şekil 1’de sunulmuştur. Bu analizde en az 1 yayın ve en az 1 atıf kriterini sağlama şartı baz alınmıştır. Aralarında en çok bağlantı olan yazarlar arasında gerçekleştirilen analiz sonucunda tek bir kümede birleşen 7 isim ve 21 bağlantı bulunduğu tespit edilmiştir. Yazarlardan en çok atıf alanların (12 atıf ile Bulut, Ü., 11 atıf ile Aydın, I.; Çakmak, I.; Güleğen, E. ve Wells, H.) en fazla bağlantılı yazarlar listesinde yer almadığı tespit edilmiştir.

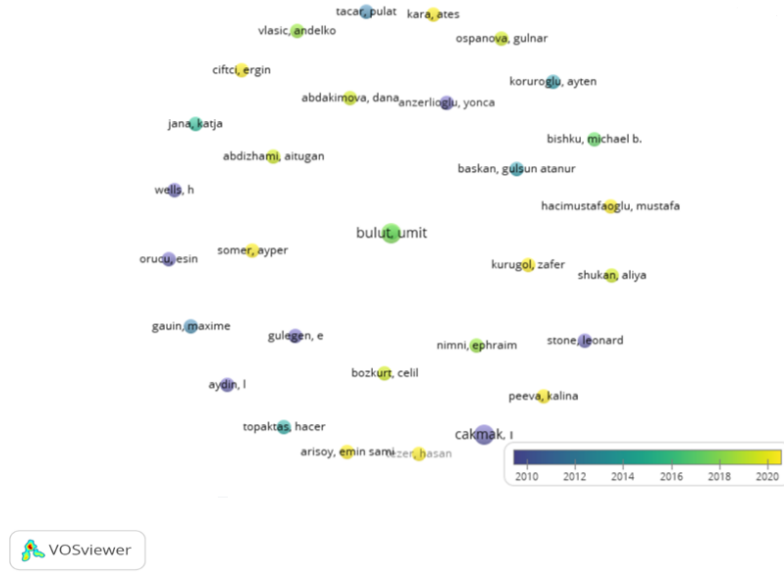

Şekil 1. Ortak Yazar Bağları

Atıf Analizi (Yazarlar)

Yazarların atıf ağlarını belirlemek amacıyla yıl bazlı katmanlaşma durumu tespit edilmiştir. Dikkat edilen kriter en az 1 yayın ve en az 1 atıf kriterini sağlamasıdır. Analiz neticesinde aralarında bağlantı olduğu tespit edilen 31 birim ile gerçekleştirilen analizde; 30 küme ile 1 bağlantı gücü olduğu tespit edilmiştir. En çok atıfı bulunan yazarlar 12 atıf ile Bulut, Ü., 11 atıf ile Aydın, I.; Çakmak, I.; Güleğen, E.

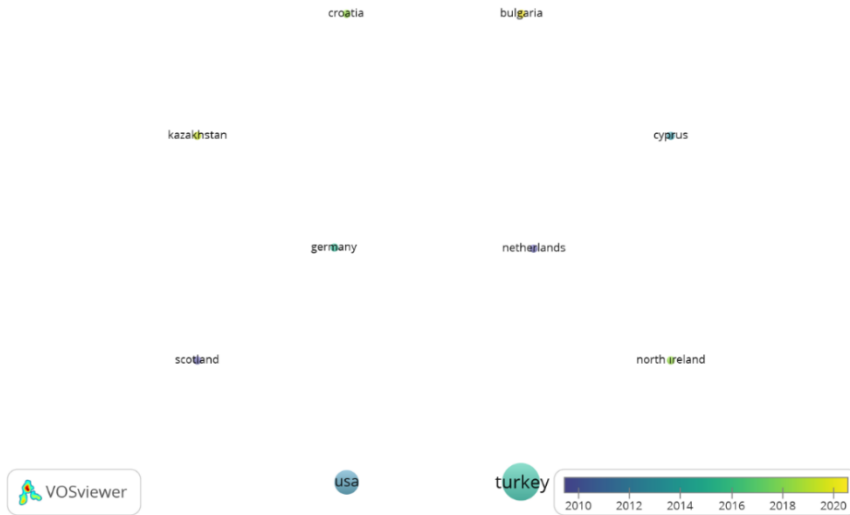
ve Wells, H. olmuştur. Bulut, Ü. ve akmak, I.' ya ait 2'şer eser, Aydın, I., Güleĝen, E. ve Wells, H.' ye ait 1' er eser bulunmaktadır. Ancak bu yazarlar toplam baĝlantı gücü açısından ilk üçe girememiştir.

şekil 2. Yazarların Atıf Baĝlarının Yıl Bazında Katmanlaşma Durumu

Atıf Analizi (Ülkeler)

Yayınlanan çalışmaların ülke bazlı atıflara ilişkin yıl bazlı katmanlaşma durumunu belirlemek üzere bir ülkenin en az 1 çalışma yayınlanmış olması ve en az 1 atıfa sahip olması şartını taşımasına dikkat edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde arasında ilişki olduĝu tespit edilen 15 gözlem birimi üzerinden analiz gerçekleştirilerek 10 küme olduĝu tespit edilmiştir. Atıf alan lkeler; Türkiye (56 atıf), ABD (14 atıf) ve Kazakistan (6 atıf) olmuştur. Eser sayısı olarak ise sıralama Türkiye (19 yayın), ABD (8 yayın) ve Bulgaristan, Kuzey İrlanda, Hırvatistan, Almanya, Hollanda, İskoçya, Kıbrıs ve Kazakistan (1 yayın) şeklinindedir.

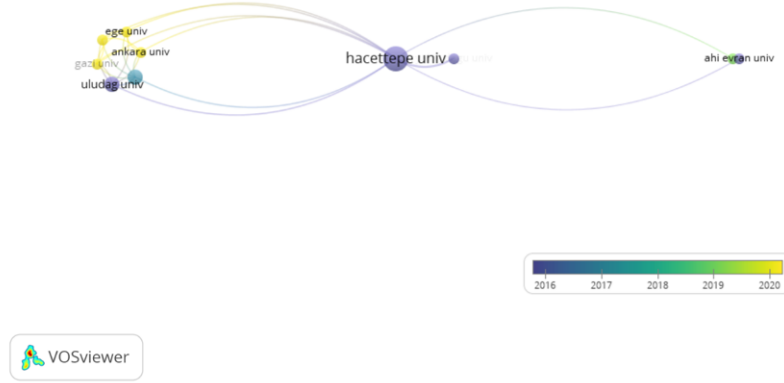

şekil 3. Ülkelerin Atıf Baĝlarının Yıl Bazında Katmanlaşma Durumu

Kurumların Bibliyometrik Eşleşme Analizi

Kurumların bibliyometrik eşleşme analizine dair kurumların bibliyografik eşleşme baĝlarının yıl bazında katmanlaşma durumunu tespit etmek amacıyla 1 kurumun en az 1 çalışma yayınlamış olması ve en

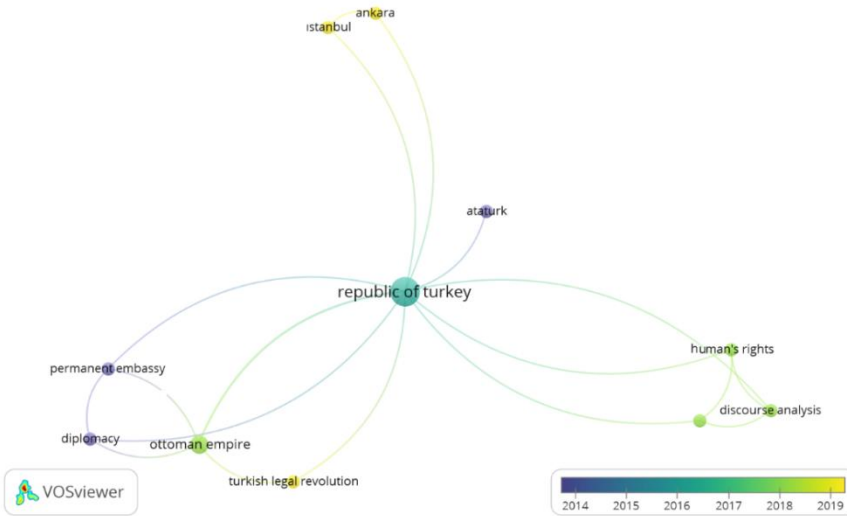
az 1 atıf almış olması şartı ile aralarında ilişki olduğu tespit edilen 25 birim ile analiz gerçekleştirilmiştir. Bu tür eşleşmeler, konunun veya eserin ne kadar geniş bir yelpazede kabul gördüğünü ve üzerindeki çalışmaların ne kadar derinleştiğini göstermek açısından önemli olabilir. Hacettepe Üniversitesi 5 eser, Uludağ Üniversitesi 3 eser ve İstanbul Üniversitesi 2 eser şeklinde olup en çok atıf alan çalışmaların adres kurumları Hacettepe Üniversitesi (19 atıf), Uludağ Üniversitesi (12 atıf) ve Tulsa Üniversitesi (11 atıf) olmuştur. Toplam bağlantı gücü açısından ise Hacettepe Üniversitesi 68 bağlantı gücüne sahip olmakla beraber, Uludağ Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Gazi Üniversitesi 42 ve Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi 31 toplam bağlantı gücüne sahiptir. Toplamda 3 küme, 25 bağlantı ve toplam bağlantı gücü 185 şeklindedir.

Şekil 4. Kurumların Bibliyografik Eşleşme Bağlarının Yıl Bazında Katmanlaşma Durumu

Anahtar Kelime Analizi

Çalışmada en az 2 defa olmak koşuluyla aralarında ilişki bulunan Republic of Turkey (Türkiye Cumhuriyeti) ile ilgili yayınlarda en çok yer alan anahtar kelimeler analiz edildiğinde toplam bağlantı gücü açısından 7 tekrar ile Republic of Turkey (Türkiye Cumhuriyeti), 3 tekrar ile Turkey (Türkiye), 2 tekrar ile Ottoman Empire (Osmanlı İmparatorluğu) ve (human rights) insan hakları anahtar sözcüklerinin önde geldiği görülmektedir. Gerçekleştirilen analiz sonucunda toplam 4 küme ile 18 bağlantı gücü ve 19 toplam bağlantı gücü olduğu tespit edilmiştir.

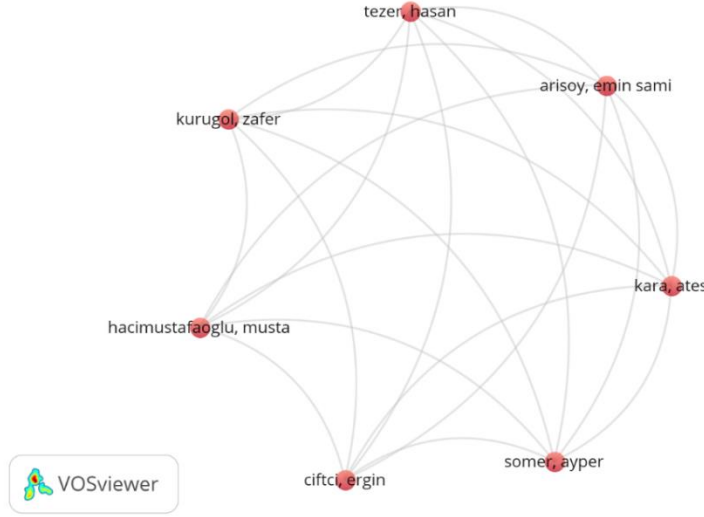

Şekil 5. En Sık Kullanılan Anahtar Kelime Bağlarının Yıl Bazında Katmanlaşma Durumu

Bibliyografik Eşleşme Analizi (Yazarlar)

Çalışmada en az 1 eser yayınlayarak aynı zamanda 1 atıfa sahip olma şartını taşıyan yazarların bibliyografik eşleşme analizi bağlamında 1 küme, 21 bağlantı ve 147 toplam bağlantı gücü olduğu sonucuna

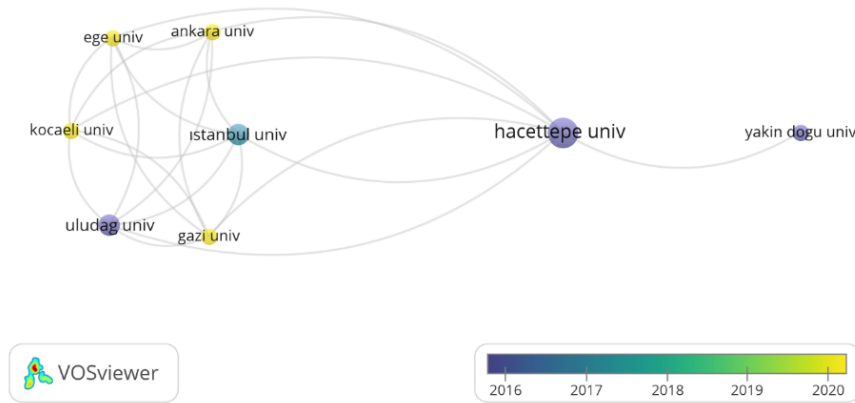
ulaşılmıştır. Yazarlardan en fazla bibliyografik eşleşmeye sahip olan yazarlar 12 atıf ile Bulut, Ümit (9 bağlantı gücü), 11 atıf ile Aydın, I.; Çakmak, I.; Güleĝen, E. ve Wells, H. (15 bağlantı gücü), 7 alıntı ile Gauin, M. ve Tacar, P. (74 bağlantı gücü), 6 alıntı ile Abdakimona, D.; Abdizhami, A.; Ospanova, G.; Shukan, A. (72 bağlantı gücü) řeklindeĝidir.

şekil 6. Bibliyografik Eşleşme Bağları

Ortak Yazarların Kurumları Analizi

Toplam 7 bağlantı gücü ile en fazla atıf yapılan kurum, Hacettepe Üniversitesi (19 atıf) olarak tespit edilmiştir. 7 bağlantı gücü ile Uludağ Üniversitesi (12 atıf), 6 bağlantı gücü ile İstanbul Üniversitesi (4 atıf), Ankara Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve Kocaeli Üniversitesi ise 6'şar toplam bağlantı gücü ve 1' er atıfa sahiptir. Yakın Doğu Üniversitesine ait 1 bağlantı gücü ve 3 atıf bulunmaktadır. Atıf sayısı minimum 1 seçilerek gerçekteştirilen analiz sonucunda toplamda 2 küme ve 22 bağlantı gücüne ulaşılmıştır.

şekil 7. Ortak Yazarların Kurumları Arasındaki Bağların Yıl Bazında Katmanlaşma Durumu

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu makalede Republic of Turkey (Türkiye Cumhuriyeti) ile ilgili yapılan çalışmaların analizi görsel olarak sunarak çalışmanın etkisinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu bağlamda çalışmalara dair birtakım sonuçlar elde edilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin cumhuriyetçi anlayışı, özgürlük, yasaların ahlaki temelleri ve kamu yararı gibi değerlere odaklanmaktadır. Cumhuriyetçilik, demokrasi, hukukun üstünlüğü ve insan hakları gibi diğer ilkelere de yakından bağlıdır. Bu değerler, Türkiye Cumhuriyeti'nin yönetim anlayışının ve

toplumsal yapısının şekillenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Mevcut çalışmada incelenen Türkiye Cumhuriyeti kavramına dair araştırmalarda özellikle Türkiye Cumhuriyeti ve insan hakları anahtar kelimelerinin ön plana çıktığı görülmüştür. Günümüzde insan hakları ve demokrasi kavramları, özgürlük, eşitlik, adalet ve toplumsal refah gibi temel değerleri güvence altına alırken, demokratik ve katılımcı bir toplumsal yapı oluşturmanın anahtarlarıdır. Bu nedenle vatandaşların demokrasi ve insan haklarına dayalı değerleri anlamaları ve benimsemeleri son derece önemlidir (Koçoğlu, 2022). Demokrasi ve insan hakları, sadece yasalar ve yönetim biçimleri ile değil, aynı zamanda vatandaşların bilinçli, katılımcı ve sorumlu şekillerde davranmasıyla güçlenir. İyi işleyen bir demokratik sistem ve insan hakları kültürü oluşturmak için vatandaşların eğitimi ve bilinçlendirilmesi oldukça önemlidir.

Türkiye’de insan hak ve hürriyetlerinin bundan sonraki gelişme çizgisi (Kapani, 1974) çeşitli faktörlerin etkileşimi sonucu şekillenir. Türkiye’de de bu süreç, siyasi liderlerin demokrasi anlayışı, politik tutumları, yasal düzenlemeler, hukuki yorumlar ve yargı organlarının kararları gibi unsurların bir kombinasyonu ile belirlenmektedir. İktidar sahibi olan siyasi partilerin ve liderlerin demokrasi anlayışı ve politik tutumları, insan haklarına ve hürriyetlerine verilen değeri belirlemekle beraber iktidarın demokratikleşmeyi desteklemesi, özgürlükleri koruması ve insan haklarına saygı göstermesi, bu hakların gelişme çizgisini etkilemektedir. Anayasa Mahkemesi, Türkiye’de temel hak ve özgürlüklerin korunmasında kritik bir rol oynadığından, mahkemenin insan haklarına duyarlı, ilerletici ve dinamik yorumları, hukuki çerçevenin hakları daha iyi korumak için adapte edilmesini sağlayabilir. Mahkemenin verdiği kararlar, toplumsal gelişmelere ve hukuki ihtiyaçlara uygun şekilde şekillenirse, bu hakların gelişimini şekillendirir. Ayrıca Türkiye’nin uluslararası taahhütleri, insan hakları ve hürriyetlerinin gelişimini etkileyen önemli bir faktördür. Kısaca insan hakları ve hürriyetlerinin gelişimi kompleks ve çok faktörlü bir süreç olduğundan hem hükümetlerin hem de hukuk sistemlerinin insan haklarına ve hürriyetlere verdiği önem, demokratik kültür, toplumsal farkındalık ve diğer etkenler bu süreci belirlemede önemli bir etken olduğunu söylemek mümkündür.

Türkiye’de Cumhuriyet ve Demokrasi kültürü, ülkenin modern tarihindeki siyasi ve toplumsal gelişimler sonucunda oluşmuş önemli bir değerler bütünüdür ifade ettiğinden hem Cumhuriyet hem de Demokrasi, Türkiye’nin temel siyasi ilkeleri olarak benimsenmiş ve halkın yaşam tarzını, devlet yönetimini ve toplumsal değerleri etkilemiştir. Her ne kadar Cumhuriyet ve Demokrasi kültürü önemli bir temele oturmuş olsa da, bu kültürlerin uygulanması ve korunması sürekli bir çaba gerektirir. Toplumsal, siyasi ve ekonomik faktörler bu kültürlerin sürdürülmesini etkileyebilir.

01.05.2023 tarihinde gerçekleştirilen bu çalışmada, Republic of Turkey (Türkiye Cumhuriyeti) ile ilgili araştırmalar bünyesinde yapılan çalışmaların haritasını çıkarmak ile nicel veriler bağlamında çalışma eğilimlerinin ve boşlukların tespit edilmesi amaçlanmıştır. Web of Science (WOS) veri tabanında yer alan ve 1991-2023 yıl aralığında yayınlanmış olan çalışmaların bibliyometrik analizi VOSviewer (Version 1.6.9) paket programı ile analiz edilmiştir. “Republic of Turkey” (Türkiye Cumhuriyeti) başlığının, içeriğinin ve anahtar kelimesinin tüm dillerde ve tüm yayın türlerinin taranması amaçlandığından 891 esere erişilerek analizler gerçekleştirilmiştir. Republic of Turkey (Türkiye Cumhuriyeti) ile ilgili 891 eserin yıl bazlı eser dağılımı analiz edildiğinde, en fazla eserin 2019 (105) yılında yayında yayımlandığı görülmüştür. 2020 ve 2021 yıllarında da yoğunluk olduğu görülmüştür. Çalışması en fazla olan yazarların Bulut, Ümit (8 eser) ve Kuruloğlu, Fehim; Birinci, Suayip; Galiullin, Marat Zufarovich; Seven, Unal; Erdogdu, Erkan; Kadyrov, Ramil; Kamaletdinova, Elvira Imbelevna (4’er eser); yayın türünün ağırlıklı olarak yayınlanmış dergi makalesi (781), erken görünümde olan dergi makalesi (12), derleme (21), kitap bölümü (29), editoryal materyal (14), şiir (1), biyografi (1), not (2), mektup (1) ve konferans bildirisi (66) türünde olduğu; araştırma alanları açısından ekonomi (171), alan araştırmaları (51), tıp geneli dahil (31), politika (30), beşeri bilimler (multidisipliner) (45), din (25), işletme-finans (24), tarih (99), eğitim bilimleri (43 ve hukuk (23) alanlarında çalışmaların yer aldığı; yayınların ülkelere göre dağılımı konusunda en fazla Türkiye (680), akabinde ise Amerika Birleşik Devletleri (70) Rusya (26), İngiltere (21), Almanya (11), Bulgaristan ve Japonya (6), Kanada-Kırgızistan ve İskoçya (5) menşeli gibi yayıncıların tespit edildiği; başta İngilizce (646) olmak üzere Türkçe (211), Rusça (20), Bulgarca ve Almanca(4), Hırvatça (2), Çekçe- Estonca- Fransızca ve İspanyolca (1), eserler yayımlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmalarda en çok kullanılan anahtar sözcükler analiz edildiğinde 7 defa kullanılan Republic of Turkey (Türkiye Cumhuriyeti) önde gelmekte, 3 tekrar ile Turkey (Türkiye), 2’ şer tekrar ile Ottoman Empire (Osmanlı İmparatorluğu) ve human rights (insan hakları) anahtar sözcükleri yer almaktadır. Bu bağlamda bu alanda yapılacak olan çalışmalarda öne çıkan anahtar sözcüklere dikkat edilmesi çalışmayı ön plana çıkaracaktır.

Yazarların atıf bağlarına ilişkin yıl bazlı katmanlaşma durumuna bakıldığında 2010-2020 yılları arasında sonucun sınırlı kaldığı tespit edilmiştir. En çok atıf bulunan yazarlar 12 atıf olarak Bulut, Ü., 11 atıf olarak Aydın, I.; akmak, I.; Güleġen, E. ve Wells, H. olmuştur. Bu duruma binaen alanla alakalı çalışmalardaki atıf sayısının güçlendirilmesi gerektiği yorumu yapılabilir. Ülkelerin atıf bağlarının yıl bazında katmanlaşma durumuna bakıldığında yine 2010-2020 yılları arasında sonucun sınırlı kaldığı tespit edilmiştir. Türkiye (56 atıf), ABD (14 atıf) ve Kazakistan (6 atıf) şeklinde dir. Eser sayısı olarak ise sıralamada önde gelen Türkiye (19 yayın) olsa da alanla ilgili yayın sayının çoğaltılması gerekmektedir. Kurumlar arası atıflara dair yıl bazlı katmanlaşma durumuna bakıldığında 2016-2020 yılları arasında sonucun sınırlı kaldığı tespit edilmiştir. Hacettepe Üniversitesi (5) eser, Uludağ Üniversitesi (3) eser ve İstanbul Üniversitesi (2) eser, şeklinde olup en çok atıfa sahip olan yayınların kurumlar Hacettepe Üniversitesi (19 atıf), Uludağ Üniversitesi (12 atıf) ve Tulsa Üniversitesi (11 atıf) olmuştur.

Bibliyografik eşleşme olan en fazla eserler 11 alıntı ile Aydın (2005), 10 alıntı ile Güney (2010), 7 alıntı ile Bulut (2016) ve Tacar (2012) olmuştur. Toplam bağlantı gücünün en fazla tespit edildiği eserler ile 17 bağlantı gücüne sahip olan Bulut (2019), 16 bağlantı gücüne sahip olan Bulut (2016), 9 bağlantı gücüne sahip olan Güney (2010) olmuştur. Bu sonuç bize son yıllarda da bu alanda çalışmalara, alıntı sayısına ve bağlantı gücüne ağırlık verilmesi gerektiğini göstermektedir. En çok bibliyografik eşleşmeye sahip olan yazarlar 12 atıf ile Bulut, Ü. (9 bağlantı gücü), 11 atıf ile Aydın, I.; akmak, I.; Güleġen, E. ve Wells, H. (15 bağlantı gücü), 7 alıntı ile Gauin, Maxime ile Tacar, Pulat (74 bağlantı gücü), 6 alıntı ile Abdakimona, Dana; Abdizhami, Aitugan; Ospanova, Gulnar; Shukan, Aliya (72 bağlantı gücü) olmuştur. Bu sonuç bize diğer ülkelerin bağlantı gücünün daha yüksek olduğunu göstermektedir. 7 bağlantı ile en fazla atıf yapılan kurum, Hacettepe Üniversitesi (19 atıf) olarak tespit edilmiştir.

Öneriler olarak; sivil toplum kuruluşlarının amacına uygun insan hakları faaliyetlerini desteklemek ve katılımlarını teşvik etmek için uygun mekanizmalar oluşturulabilir. İnsan hakları konusunda toplumun genel farkındalığını artırmak için eğitim programları düzenlenebilir. Bu önerilerin, insan haklarına saygı gösteren, demokratik ve hukukun üstünlüğüne dayalı bir toplumun oluşturulması için atılabilecek adımları yansıtaçağı düşünölmektedir. Türkiye'nin cumhuriyet tarihindeki kilit olaylara yönelik, insan hakları, yönetim ile hem de iletişim alanında Türkiye Cumhuriyeti'ndeki dinamikler, toplumun gelişimine, demokratik normlara, hukuki çerçeveye ve uluslararası ilişkilere bağlı olarak şekillendiğinden bu alanlara yönelik çalışma yapılabilirler. Türkiye'nin tarihindeki yönetim modelleri ve bu modellerin zaman içindeki değişimi incelenebilir. Yönetim anlayışındaki farklı dönemlerdeki değişiklikleri siyasi, toplumsal ve ekonomik faktörlerle ilişkilendirilebilir. Türkiye Cumhuriyetindeki yerel yönetimlerin demokratikleşme süreçlerine olan etkileri araştırılabilir. Yerel yönetimlerin vatandaş katılımına ve yerel demokrasiye olan katkıları incelenebilir. Türkiye'nin kamu hizmetlerindeki dijital dönüşüm çabaları ve inovasyonu araştırılabilir. Yönetimdeki teknolojik gelişmelerin etkilerini ve sürdürülebilirliği değerlendirilebilir. Belirli dönemlerde ve farklı veri tabanlarında yapılacak bu türden araştırmaların, gelecekte bu alanda yapılacak olan çalışmalar için araştırmacılara rehberlik edeceği düşünölmektedir.

Etik Beyan

"Türkiye Cumhuriyeti Üzerine Yapılan alışmaların Bibliyometrik Analizi" başlıklı çalışmada Katılımcılardan veri toplanmasını gerektiren nitel ya da nicel yaklaşımlarla yürütölen bir çalışma olmaması sebebi ile bu araştırma etik kurul izni gerektirmeyen çalışmalar arasında yer almaktadır. Bu makale için etik kurul zorunluluğu bulunmamaktadır.

Çatışma Beyanı

Bu çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar atışması bulunmamaktadır.

Not

Yazar çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek almamıştır.

Kaynakça

- Al, U. (2008a). *Türkiye'nin bilimsel yayın politikası: Atıf dizinlerine dayalı bibliyometrik bir yaklaşım* (Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara
- Bilge, M. (2011). Türkiye'de demokrasi kültürü: siyaset ve toplum. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 153(153). <https://dergipark.org.tr/pub/tsadergisi/issue/21488/230334>
- Çetinoğlu, N. (2003). Cumhuriyet kavramı ve Atatürk'ün cumhuriyet anlayışı. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 19(56), 803-813.

- Ellegaard, O. ve Wallin, J. A. (2015). The bibliometric analysis of scholarly production: How great is the impact? *Scientometrics*, 105, 1809-1831. doi10.1007/s11192-015-1645-z
- Güner, Z. (2006). Atatürk, cumhuriyet ve demokrasi. *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3), 41-51. <https://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423937274.pdf>
- İnan, A. (2000). Medeni Bilgiler ve Mustafa Kemal Atatürk'ün Elyazıları, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara.
- İnsel, A. (1998). Cumhuriyet ve Demokrasi. *Birikim Dergisi*, (115). <https://birikimdergisi.com/dergiler/birikim/1/sayi-115-kasim-1998/2309/cumhuriyet-ve-demokrasi/6365>
- Kapani, M. (1974). Cumhuriyet Döneminde İnsan Hakları. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 31(1-4), 9-21. <https://kutuphane.dogus.edu.tr/mvt/pdf.php>
- Koçoğlu, E. (2012). Cumhuriyetten Günümüze İnsan Hakları ve Demokrasi Kavramları Açısından Sosyal Bilgiler Dersi Eğitim Programının İncelenmesi. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (7), 1-20. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/diclesosbed/issue/61614/920123>
- Sartori, G. (1996). *Demokrasi Teorisine Geri Dönüş*, (Çev., T. Karamustafaoglu, M. Turhan.), Ankara: Yetkin Yayınları.
- THIEK (2023). <https://www.tihek.gov.tr/cumhuriyetin-100-yilinda-turkiyede-insan-haklari-sempozyumu-Cumhuriyetin-100-Yilinda-Türkiye'de İnsan Hakları Sempozyumu 25-26 Ekim 2023, Ankara>
- Torun, Y. (2007). İnsan Hakları. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16, 415-424. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ataunikkefd/issue/2777/37249>
- Van Eck, N. ve Waltman, L. (2009). Software survey: VOSviewer, a computer program for bibliometric mapping". *Scientometrics*, 84(2), 523-538.
- Wallin, J. A. (2005). Bibliometric methods: Pitfalls and possibilities. *Basic and Clinical Pharmacology and Toxicology*, 97(5), 261-275.
- Yurdakul, M. ve Bozdoğan, A. E. (2022). Web of science veri tabanına dayalı bibliyometrik değerlendirme: Fen eğitimi üzerine yapılan makaleler. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 7(1), 72-92. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tubad/issue/70039/1003790>

EXTENDED ABSTRACT

In this study, which was carried out on 01.05.2023, it was aimed to map the studies carried out within the scope of research on the Republic of Turkey and to identify study trends and gaps in the context of quantitative data. The bibliometric analysis of the studies in the Web of Science (WOS) database and published between 1991-2023 was analyzed with the VOSviewer (Version 1.6.9) package program. Since it was aimed to scan the title, content and keyword of "Republic of Turkey" in all languages and all types of publications, 891 works were accessed and analyzes were carried out. When the year-based distribution of 891 works related to the Republic of Turkey was analyzed, it was seen that the highest number of works were published in 2019 (105). It was observed that there was a density in 2020 and 2021. The authors with the most works are Bulut, Ümit (8 works) and Kuruloğlu, Fehim; First, Shuayip; Galiullin, Marat Zufarovich; Seven, Unal; Erdogdu, Erkan; Kadyrov, Ramil; Kamaletdinova, Elvira Imbelevna (4 works each); the publication type is predominantly published journal article (781), early access journal article (12), review (21), book chapter (29), editorial material (14), poetry (1), biography (1), note (2), letter (1) and conference paper (66); In terms of research areas, economics (171), field studies (51), including medicine in general (31), politics (30), humanities (multidisciplinary) (45), religion (25), business-finance (24), history (99), educational sciences (43) and law (23) in terms of studies; Turkey (680) the most in terms of the distribution of publications by country, followed by the United States (70) Russia (26), England (21), Germany (11), Bulgaria and Japan (6), Publishers such as originating in Canada-Kyrgyzstan and Scotland (5) have been identified; It was concluded that the works were published mainly in English (646), Turkish (211), Russian (20), Bulgarian and German (4), Croatian (2), Czech-Estonian-French and Spanish (1). When the most used keywords in the studies are analyzed, the Republic of Turkey which is used 7 times is the leading one, the Turkey with 3 repetitions, the Ottoman Empire and human rights keywords with 2 repetitions are included. When the year-based stratification of the citation links of the authors is examined, it is determined that the result is limited between 2010-2020. The most cited authors are Bulut, Ü., with 12 citations, Aydın, I., with 11 citations; Lighter, I.; Güleğen, E. and Wells, H. Based on this situation, it can be interpreted that the number of citations in studies related to the field should be strengthened. It has been determined that the stratification of the citation links of the countries on a yearly basis is limited between 2010-2020. Turkey (56 citations), USA (14 citations) and Kazakhstan (6 citations). In terms of the number of works, although Turkey is the leading in the ranking (19 publications), the number of publications related to the field should be increased. When the year-by-year stratification of inter-institutional citations is examined, it is determined that the result is limited between 2016-2020. Hacettepe University (5) works, Uludağ University (3) works and Istanbul University (2) works, the institutions with the most citations were Hacettepe University (19 citations), Uludağ University (12 citations) and Tulsa

University (11 citations). The most bibliographic matches were Aydın (2005) with 11 citations, Güney (2010) with 10 citations, Bulut (2016) and Tacar (2012) with 7 citations. The works with the highest total connection power were Cloud (2019) with 17 connection power, Cloud (2016) with 16 connection power, South (2010) with 9 connection power. This result shows us that in recent years, studies in this field, the number of citations and connection power should be given weight. The authors with the most bibliographic matches were Bulut, Ü. (9 link strength) with 12 citations, Aydın, I. with 11 citations; Lighter, I.; Gülegen, E. and Wells, H. (15 link strength), Gauin with 7 citations, Tacar with Maxime, Pulat (74 link strength), Abdakimona, Dana with 6 citations; Abdizhami, Aitugan; Ospanova, Gulnar; Shukan has been Aliya (link power of 72). This result shows us that the connection power of other countries is higher. The most cited institution with 7 links was determined as Hacettepe University (19 citations). In this article, it is aimed to reveal the effect of the study by visually presenting the analysis of the studies on the Republic of Turkey. In the researches on the concept of the Republic of Turkey examined in the current study, it is seen that the keywords Republic of Turkey and human rights come to the forefront. Today, the concepts of human rights and democracy are the keys to creating a democratic and participatory social structure while securing basic values such as freedom, equality, justice and social welfare. As suggestions; Appropriate mechanisms may be established to support and encourage the participation of non-governmental organizations in human rights activities that are fit for purpose. Training programs can be organized to increase the general awareness of the society on human rights. The effects of local governments on democratization processes in the Republic of Turkey can be investigated. The contributions of local governments to citizen participation and local democracy can be examined. Turkey's digital transformation efforts and innovation in public services can be investigated. The effects and sustainability of technological developments in management can be assessed. It is thought that such researches to be carried out in certain periods and in different databases will guide researchers for future studies in this field.